

Виходить у Львові щодня (крім неділь і пр. свят.) о 5-ій годині по полудні.

Редакція і
Адміністрація: урядова
Чернецького ч. 8.

Письма приймають тільки франковані.

Рукописи звертають тільки на окреме жадані і за зложеном сплати поштової.

Редакція не відповідає за вільні від оплати поштової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівської“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Староствах на провінції: на цілий рік вр. 2.40 на пів року вр. 1.20 на чверть року „ — 60 місячно . . . „ — 20 Поодинове число 1 вр. 3 поштовою пересилкою:

на цілий рік вр. 5.40 на пів року вр. 2.70 на чверть року вр. 1.35 місячно . . . „ — 45 Поодинове число 3 вр.

Поле діяльності для нашого жіноцтва.

В дописи з Тернополя до „Буковини“ знаходимо між иншим отсей характеристичний уступ: „Крім мішаньства, котре заховало і доси свою кастову амбіцію і має свою читальню, єсть в Тернополі ще багато „нижшого сословія“ як робітників, челяди, слуг і т. и. Ними ніхто не займає ся! Они дичіють, упадають морально і стають ся грізні. Нині годі вже дістати ретельної слуги, пильного робітника, щирого наймита, бо то все зіпсує. А те зіпсує іде щораз дальше. Показує ся отже потреба заснованя товариства робітничого, де би добрі і щирої волі люди могли мати на них спасенний вплив і стати їм в пригоді“.

То, що тут сказано про робітників і слуги в Тернополі, можна сміло сказати про них і в інших наших містах, а очевидно вже найбільше про сам Львів, котрий яко найбільше місто і столиця краю стягав до себе найбільше всіляких сил робочих, звичайно без вигляду на то, чи ті сили робочі знайдуть тут яке приміщенє чи ні. Та й не дивниця — кождому здає ся, що в більшім місті знайдєть ся і більше роботи і лекший спосіб удержаня. Що дивувати ся робочому людови, челяди робітничій, робітникам і слугам, коли навіть і низші верстви інтелігентній старають ся всіма силами дістати ся до столиці в надїю, що тут будуть могли поправити свою долю, хоч практика майже завжди поучає, що они на тім зле виходять, і що ліпше було би, як би лишились були на провінції. Для фахового робітника і для челяди ремісничої представлялись би услівя майже ще трохи користнішіє, бо все-таки в біль-

ших містах фактично, головно же в столиці краю можуть они скорше знайти заробок. Однакж о робітниках і челяди ремісничій не хочемо тут говорити. Організувати їх і подавати їм якусь поміч, хоч й дійсно потреба, то все-таки на наші сили матеріяльні і духові таки дуже трудно. Але за те нам би треба таки кочче звернути увагу на слуги.

Слугами не лиш в Тернополі але й всюди, в кождім місті, а вже найбільше у Львові, майже ніхто не займає ся. Коли о кім, то о слугах можна сказати, що они дичіють і стають ся грізні. Здавалось би, що слуга вступуючи на службу до якоїсь родини, знаходить достаточну опіку і поміч. Може по часті оно так і єсть, але певно, що лиш по часті і то дуже малій. Коли де то у Львові дійшло вже до того, що о добру слугу незвичайно трудно; то вже велика рідкість, коли слуга тримає ся де місяць, два або три, а вже дуже велика рідкість, коли слуга держить ся на одній і тій самій службі кілька літ. Спитайте у Львові першого ліпшого господаря або господиву, що держить слугу, а певно почуєть відповідь, що слуга то платний ворог. Дячого-ж то так, чи дійсно ті бідні люди, що змушені жити з праці рук своїх походять вже з такого злого накорінка? Слуги в місті, особливо служба жіноча, приходять із сіл до міста. Правда, що она приносить з собою дуже малі засоби інтелігентній і моралі, але остаточно она аж в місті деморалізує ся. Річ зовсім природна, що менше інтелігентна слуга, менше зручна не може знайти доброї служби, а ті, що єї в перших початках приймають, не задають собі ні найменшого труду, щоби єї чогось виучити, і по кількох днях відправляють єї. Тим способом діє ся, що слуга нераз через рік, два або

й три, що пятайцять днів, що місяця переходить зі служби на службу, а дуже часто, не могучи знайти ніякої служби, пересиджує у знайомих або й у чужих людей по великих норах, дармує і остаточно деморалізує ся до крайности. Найбільша деморалізація ширить ся межі жіночою службою. Сільська дівчина, що прийде до міста мусить силою обставин позбавити ся своїх сільських звичаїв і зараз в перших початках перероблює ся на міську „паню“. Коли-ж ще дістане ся на службу до жидівських домів, то звичайно забуває навіть і на свою віру та позбавляє ся остаточно і тої крихти моральної підстави, яку ще з дому винесла. Коли же з неї зробила ся міська „пані“, а природа случайно не поскупила їй краси, то в місті аж надто багато знаходить покуси і остаточно упадає морально таки зовсім.

От тут то було би поле до діланя для нашого жіноцтва. Чого то говорити багато та розписувати ся по всіляких альманахах про долю жіночу та як би їй зарадити, коли можна лиш трошки більше розглянути ся докола себе і знайти собі поле до практичного діланя в тім напрямі на який нарікає ся теоретично. У нас придумують над тим як би то завести гімназії жіночі, ба, може й університети жіночі взагалю в виробили жінкам приступ до університетів. Добре й то, але чи не було би може сто раз ліпше, як би хтось у нас знайшов ся і подумав над тим, як би то ті тисячі а тисячі дівчат, що приходять до міста на службу, ратувати з нужди і крайного упадку морального. От тут то було би поле до діланя для нашого мислячого і справді патріотичного жіноцтва. По наших містах, а особливо по великих, множество жіночої служби, котра потребує помочи, але нема кому нею зайняти ся. При-

СЕЛЯНЬСКА ЧЕСТЬ.

(Образок з життя герцеговинських Сербів).

Написав Ф. К.

В перших роках по австрійській окупації вибрав ся я в подорож до полудневої Герцеговини і одного гарного вересневого дня саме перед заходом сонця прибув я до якогось села, прекрасно положеного у стїп високої гори. В тім селі мав я переночувати, бо в мойй записній книжочці стояло, що у місцевого католицкого сьвященника найду приличний нічліг. Отже я велів своему слугі їхати наперед і розвідати ся, де лежить католицке приходство. При першій хаті села, що стояла немов варта при вїзді, дїгнав я его знову. В хаті містила ся проста сільська герцеговинська каварня, котрої цілий маєток складав ся з кількох малих мідяних чарок, з десятка тапок, мездїра та трохи кави найліпшого і цукру найгіршого рода. По обох боках входових дверей стояли на дворі низонькі лавочки, а на кождій лавці, підбравши ноги, сиділа скулена чоловіча стая з гладко обстриженою головою і в білім, вузкім, довкола червоного феза обвиненім турбані. Слуга задержав ся коло одного з тих людей і випитував, куди їде ся до католицкого сьвященника.

Запитана людська стая, що сиділа затоплена в солодких мріях і трохи нахилена опирала ся обома руками о одну підбрану під себе ногу, та гляділа перед себе, не звертаючи найменшої уваги на окруженє, трохи оживила ся при питаню мого слуги. Она порушилась, підвела звільна голову, подивила ся задумчиво на слугу і не відзиваючись, витягнула праву руку в напрямі до села. Се мало значити, що маємо їхати дорогою в село. Відтак не звертаючи на нас ні найменшої уваги, обернув ся мовчальний чоловік на бік, виймив вза шкіряного ремєня мішочок з тютюном і скрутив собі цигаро....

Магометанський бег, бо то він сидів на лавці, зробив все, що єму наказувала робити віра, обичай і чємність в его понятю супротив чужинця. Ми й зрозуміли его і поїхали дальше, не стараючись довідати ся чогось більше від его сусідів магометан, що сиділи так само неповоружно як і бег на другій лавці.

Під самим селом стрітили ми хорошого, молодого чоловіка, з інтелігентним виразом лица, чисто і гарно одітого. Він задержав ся, поглянув на нас з цікавостію і усміхнув ся. Мій слуга скористав з тої нагоди і спитав молодого чоловіка, де мешкає сьвященник.

— Кой, православні ілі фратар? (Котрий, православний чи монах?) — сказав запитаний.

— Фратар — відповів я.

— Не знам! (Не знаю!) — сказав неохотно молодий Серб — що очевидно був

православний — і відвернувшись пішов своєю дорогою, не турбуючись більше про нас.

Відтак стрітили ми якогось старшого чоловіка, трохи бідно одітого, що приязно привитав ся з нами. На наше питанє, де мешкає католицкий сьвященник, попросив мене, щоби єму було вільно завести нас на приходство. Ми очевидно радо на се згодили ся і рушили за нашим провідником. Вскорі минули ми малу, побілену церковцю, що стояла посеред площі, обведеної низьким камінним муром. Як вказували деревляні і камінні, по часті вже дуже достарілі хрести, було то кладовище. На церкві не було вежи; тай на що би она була здає ся в тім часі, коли церков будували; — турецькі бєги були би не стерпіли ніколи в сьвітї голосу дзвонів! Тепер були коло церкви два досить великі новісїнькі дзвони. На кладовищі з боку коло церкви побудовано низьке руштване з дерева і там їх поки-що уміщено.

Наш провідник задержав ся перед церквою, відвинув з голови свій довжезаний завій, що як червона змія спадав єму на плече, низько нахилив ся, перекрестив ся три рази а відтак прикляк та три рази ударив себе в груди. Не приводячи назад до ладу своє трохи невігідне накрите голови, пішов скоро наперед нас. Перед домом сьвященника пристанув, однакж не взяв гроший, які я єму давав.

— І я католик, — сказав тихим голосом і кивнувши нам приязно головою, розстав ся з нами.

Земля на продаж.

Двірський обшар в Ступниці, почтова і залізнична станція Кранцберг

продає парцелями землю

скільки моргів хто хоче, іменно:

орне поле, сіножати і ліс.

Щирі народолюбці, особливо в повітах, навішених еміграційною горячкою, повинні би звернути увагу селян, що ліпше лишити ся в краю між своїми, як іти в сьвіт за очи на певну погибель.

За суму, котрої ледве стане на дорогу до Бразилії, можна в краю набути землю.

В Ступниці можна купити добрі і дуже дешеві землі на сплату після умови.

Близші поясненя подає:

АНТОНІЙ ЧАЙКОВСКИЙ

парох в Ступниці.

Почтова і залізнична станція Дубляни-Кранцберг коло Самбора. 58

Нема

ліпшої гербати, як „Malange de London“, приємна в смаку, добре натягаюча і ароматична, пів кльм. 3 зр. Посилка від 1 кльм. франко до кожної місцевости. Лічничий коньяк правдивий французкий, бутелька від 3-50 до 6 зр. Вина білі і червоні в власної цвиниці на Угорщині лиш натуральні по цінах найнижших поручає:

Торговля

ЛЕОНАРДА СОЛЕЦКОГО

Львів 42

улица Баторого ч. 2.

Бочілка 5 клгр. найліпшої бриндаї 2-28 кр., знаменитий буліон один клгр. 5-50, 6-50, 7-50 і 10 зр.

поручає:

обшар двірський Лапшин п. Березани. 61

Найвідповідійші до смаження великі виборові

іспанські вишні,

також знамениті великі

М О Р Е Л І

висилає ся в 5 кльгр. конниках

почтових, кошничок по 1 зр. 26 кр.

А. Нотман

Nyiregyháza на Угорщині. 62

Інсерати

(„оповіщення приватні“) як для „Народної Часописи“ так також для „Газету Львівської“ приймає лиш „Бюро Дневників“ **ЛЮДВИКА ПЛЬОНА**, при улиці Кароля Людвика ч. 9, де також знаходить ся Експедиция місцева тих газет.

С. Спітцер у Відни

поручає

Товари камінні і шамотові.

Пласти білі і кольорові. — Насади коминкові. Комплетні урядженя для стаен і обор.

На жадане висилаємо катальоги.

Заступники для Галичини і Буковини

Гамель і Файгель

у ЛЬВОВІ, улица Коперніка число 21.

Бюро дневників і оголошень

Л. ПЛЬОНА

у Львові

улица Кароля Людвика ч. 9.

приймає

абонамент на всі дневники

по цінах оригінальних.

С. Нельсен у Відни

поручає

Кльосети з перепливом води і без того. — Рури кльосетові. — Каналові насади з патентовим замкненем. — Збірники на воду. — Комплетні урядженя купелеві. — Вентілятори. — Прибори до водотягів, як також рури лянні і ковани. — Помпи, фонтани і всякі арматури.

Заступники для Галичини і Буковини

Л ь в і в **ГАМЕЛЬ і ФАЙГЕЛЬ** Коперніка 21.

На жадане висилає ся катальоги.

Бюро дневників і оголошень **Л. Пльона** у Львові

улица Кароля Людвика число 9, приймає

абонамент на всі дневники по цінах оригінальних.